

Szentendrei
Kulturális Központ

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

**SZENTENDREI
TEÁTRUM**

2020.

1. Bevezető

Az 1969 óta működő, 2019-ben 50. születésnapját ünneplő Szentendrei Teátrum a város kulturális életének egyik legfontosabb pillére, nyáron turisztikai vonzerejének egyik fő forrása. Társaságunk alapító okirata szerint *a társaság közhasznú főtevékenysége az előadó-művészet*, így a Teátrum magas színvonalon történő működtetése a ránk vonatkozó alapidokumentumok szerint is kiemelt feladatunk.

A tavalyi év kimagasló szakmai eredményei után a Szentendrei Teátrum 2020-as, szokásostól eltérő nyári évadának értékelése a megszokottól eltérő szakmai beszámolót kíván. Az elért eredményekről való számadás mellett, jelen beszámolóban ezért igyekszünk számba venni az évad tervezése és a megvalósítása során felmerülő problémákat és hátráltató tényezőket is, hogy teljesebb képet formálhassunk a mögöttünk álló időszakról.

Munkatervünk összeállítása során 2020-ban az immáron 50 éves Szentendrei Teátrum kiemelkedő bemutatószámmal tervezett nyári évadjának megszervezését és az ehhez kötődő széleskörű marketing és PR tevékenység fejlesztését, a három éve indított FRISS program és a művészeti profil további szélesítését, valamint az évek óta folyó színháztörténeti kutatás eredményei publikálásának folytatását tűztük ki célul. Újabb színházak bevonásával kívántuk fejleszteni a korábbi években kialakított szakmai partnerhálózatunkat és két új szervezet, szervezetcsoport bevonásával erősíteni a társadalmi szerepvállalást. A Városháza udvarán a tavalyi bemutatószám jelentős emelését terveztük és a FRISS programot kívántuk erősíteni. A Szentendrén létrejövő új bemutatók számának emelésével, a szabadtéri színházak esetében kimagasló, **10 (azaz tíz)** új bemutatóval célunk volt, hogy idén is Szentendrére irányítsuk az országos szakmai közvélemény, ezen keresztül a sajtó és az érdeklődők figyelmét.

Az utóbbi évek széles körű, színházközi összefogással létrehozott operaelőadásai után idén a korábbi években hagyományos zeneakadémiai operavizsgák szentendrei jelenlétét szerettük volna újraéleszteni, tovább erősítve ezzel a műfaj jelenlétét a szabadtéri színház kínálatában. E cél elérése érdekében az évadot a Co-Opera égisze alatt szervezett operagálával kívántuk megkoronázni.

A három éve indított és kimagaslóan sikeres FRISS programunkat idén is tovább szerettük volna fejleszteni és ennek keretei közt a nagyszínpadra egy zenés darab bemutatóját, valamint egy magyarországi ősbemutatót, a Ferenczy Múzeum udvarára egy operaátírat magyarországi

ősbemutatóját, két SZFE vizsgaelőadást, egy koprodukciós bemutatót és egy koncertszínházi előadást, a DMH udvarára pedig a Kaposvári Egyetem Művészeti Karának vizsgaelőadását terveztük. A fiatalabb generációkra fókuszáló, meglévő törzsközönségünk fiatalítását célzó ifjúsági előadások során bemutatóinknál fiatal alkotókkal és szereplőkkel kerestük az együttműködést, valamint a független színházak és művészeti egyetemek előadásainak jelenlétét szándékoztuk erősíteni a vendégprodukciók között is.

Célunk volt, hogy széles körű érzékenyítő kampánnyal adjunk lehetőséget művészeinknek a társadalmi felelősségvállalásra, nemes célok szolgálatára, valamint nézőinknek azok megismerésére és támogatására. A Magyarországon egyedülálló öko-tudatos színházi program, a Jövő Nézőiért – Zöld Színház Projekt a Miskolci Nemzeti Színház kezdeményezésére példaértékű összefogást indított a színházak körében. Csatlakozásunkkal, szemléletformáló erőnkkel, minél több zöld programban való részvétellel mi is közösen kívántunk tenni a jövő nézőiért. A Magyar Madártani Egyesülettel való együttműködéssel legfiatalabb nézőink és családjaik figyelmét szeretnénk volna felhívni a természeti értékek megóvásának fontosságára.

Az impozáns tervek megvalósítására a bővebb műsorkínálat és a drágább műfajok arányának növelésével elérhető magasabb jegybevétel, a tervek készítésekor ígért, jelentősen megemelt fenntartói támogatás és a tavalyinál kissé magasabbra várt előadó-művészeti többlettámogatás mellett a Szentendrei Teátrum 2020. évi programjainak megvalósításához az EMMI működési pályázatán várt magasabb támogatás biztosíthatott volna fedezetet.

2. Az újratervezések

Az újratervezéseket egyrészt a kormány által kihirdetett egészségügyi veszélyhelyzet generálta intézkedések, másrészt az ezeken alapuló, gyakran változó fenntartói elvárások színházszakmai szempontból nehézkes lekövethetősége, harmadrészt a működési támogatás tavalyihoz képesti jelentős csökkenése, a helyi szerződéskötési moratóriumok, valamint a társaság üzleti tervének korábbi évekhez viszonyított jelentős csúszással való elfogadása indukálta.

A járványhelyzetből fakadó, ám folytonosan változó, így kiszámíthatatlan kormányrendeletek és helyi rendeletek, a már tudott, jóval alacsonyabb működési támogatás hatására megfogalmazódott olyan fenntartói elvárás is, hogy a nyári évadot teljesen hagyjuk el. Április során, a tulajdonos kérésére két változatra készítettük el terveinket: augusztus eleji és november eleji kezdésre. Előbbi a több mint félévszázados hagyomány kényszerű megváltoztatását, utóbbi a teljes megszakítását jelentette volna. Sajnos helyzetünket az újratervezések során nem könnyítette meg

a város bizonytalan finansziális helyzete és tervezéssel kapcsolatos fenntartói elvárások folytonos változása.

Május során újabb tervet készítettünk. Ekkor már augusztus közepi indulással számoltunk és a hagyományos helyszínek számának radikális csökkentésével. Májusi terveinket két nyári bemutatóval, három vendégelőadással, ugyanennyi gyerekteátrumi programmal, valamint egy jazzkoncerttel készítettük. Miután a rendezvényekre vonatkozó rendeletek megváltoztatása lehetővé tette az augusztus eleji kezdést, egy évadnyitó gálával az évadindítást egy héttel előrehoztuk májusi terveinkhez képest.

A vonatkozó rendeletek és helyi szabályok változásai mellett nagy nehézséget jelentett az évad szervezésekor a korábbi évekhez képest jelentős csúszással elfogadott üzleti terv és a kötelezettségvállalásra vonatkozó helyi tiltások, mint a szerződések megkötését hátráltató tényezők. A korábban már szóban leköötött alkotók és szereplők, a közös produkciók létrehozásában együttműködő partnerek valójában tényleges szerződések nélkül kezdték el az előkészítő munkát, sőt magát a próbaidőszakot is. Itt mutatkozott meg a személyes kapcsolatrendszerek fontossága, az együttműködőkkel az utóbbi években kiépített bizalmi viszony fontossága, ugyanakkor a kényszerűen elodázott szerződéskötések is komoly kockázati tényezőt jelentettek az évad előkészítése során.

Szintén a járványhelyzethez kapcsolódó nehézséget jelentett a színházak tavaszi leállítását, majd újraindulását követő színházközi egyeztetési káosz. Mindenki munkarendeket és próbarendeket módosított, próbaidőszakok tolódtak egymásra. Az újraindulást követően a kőszínházak igyekeztek pótolni az elmaradt próbaidőszakokat, egyes színházak kitölték évadjaikat, így nehézkessé vált a korábban leköötött produkciók és színészek egyeztetése, sőt a tervezett vendégelőadások közül épp az egyeztetési problémák miatt egyet el is kellett hagynunk.

3. Az évad összefoglaló értékelése

Az imént részletezett nehézségek ellenére a nyári évad – az értékes és jól eltalált szakmai tartalomnak, a felfokozott várakozásoknak, a remek kommunikációnak, az újonnan beillesztett programelemeknek és a színre vitt darabok aktualitásának köszönhetően – minden várakozást felülmúlóan sikeres volt. Ezt bizonyítják az erőteljes sajtóvisszhang, a nézői visszajelzések, a közösségi felületeken tanúsított aktivitás, a szakmai értékelések, kritikák, valamint az elért feladatmutatók is.

SZABAD TEREK – NYITOTT LELKEK című évadnyitó teátrumgálánkkal a közönséggel való újbóli találkozást, az izgalmas ötven év után idén kezdődő újabb évtizedek nyitányát ünnepeltük. Meghívott művészvendégeink a Teátrum hőskorához, a közelmúlt sikeres évadjaihoz és – reményeink szerint – a Teátrum jövőjéhez kötődtek.

Vendégeink voltak: Bartos Ágnes, Podlovics Laura, Csernák Norbert, Hámori Ildikó, Hernádi Judit, Hrutka Róbert; Papp János, Szulák Andrea, Tompos Kátya, valamint a Saxy4U szaxofonkvartett tagjai, Fáy Lukács, Mészáros Péter, Marót Márton és Okrutay András. A műsort szerkesztette, rendezte és a műsorvezető Vasvári Csaba volt.

A Szentendrei Teátrum és a Színház- és Filmművészeti Egyetem koprodukciójában, ősbemutatóként mutattuk be **Sardar Tagirovsky: FÜGGÖNY** című munkáját. Egy járvány, egy vesztesség utáni újrakezdés, egy gazdátlanra váló társulat sorsa, az itt ébredő belső feszültségek, a továbblépés lehetőségei, a művészet és a hatalom viszonyának kérdései foglalkoztatták az alkotókat, akik Jean-Baptiste Poquelin Molière *Versailles-i rögtönzés* c. drámája és egyéb művei, Mihail Bulgakov: *Képmutatók cselszövése* és *Molière úr élete* c. művei, illetve Molière-korabeli dokumentumok és egyéb kortárs szövegek feldolgozásával érintették a Színház- és Filmművészeti Egyetem körül már júliusban sűrűsödő kérdéseket és veszélyeket is. A bemutató idejére a valóság néha még túl is szárnyalta az alkotók képzeletét. Az előadás szereplői az SZFE harmadéves bábszínész hallgatói a saját hallgatói helyzetük, munkakörülményeik változását jelentették meg az előadás során, ami egyedülállóan erős színpadi jelenlétet, különlegesen sűrű előadásszöveget eredményezett. Az előadás szerzője és rendezője Sardar Tagirovsky volt.

Az évad második bemutatója **Didier Caron: HAMIS HANG** című darabjának magyarországi bemutatója volt az Orlai Produkciós Iroda, a FÜGE és a Szentendrei Teátrum produkciójában.

A darab a múlt feldolgozásáról, a múltban elkövetett hibák és bűnök eltemethetőségéről, avagy megkerülhetetlenségéről, a saját tetteikkel való szembesülésről, ha tetszik az egyéni sors megváltoztathatóságának lehetőségéről szól. A lélektani kriminek is beillő, feszült, óramű pontosságú kamaradarabot a *Liza a rókatündér* című nagysikerű film rendezője, Ujj Mészáros Károly állította színpadra.

A Színházi Dramaturgok Céhével közösen megrendezett **XXXV. NYÍLT FÓRUM** hat felolvasószínházi bemutatóval gazdagította programunkat. A Dunaparti Művelődési Ház színpadán, hat napon keresztül egy-egy félig scenírozott kortárs magyar drámát láthatott a közönség. A bemutatókat követő beszélgetések során előadás- és színdarabelemzéseket hallottunk, a rendezések kulisszatitkaiba tekinthettünk be az alkotókkal.

Az évad vendégelőadásai voltak a MASZK – Orlai Produkció – FÜGE koprodukciójában bemutatott, **Grecsó Krisztián: *Megyek utánad*** című darabja és a DEKK Színház – FÜGE – Kőszegi Várszínház előadása, **Vinnai András: *Garázsbanda*** című koncertszínházi előadása.

A gyerekteátrumi program során három előadást tartottunk a Dunaparti Művelődési Ház udvarán: ***Babszem Jankó, A kutyácska, Farkasbarkas és Rókakoma.***

A korábban szokásos jazz- és világzenei koncertek közül végül egyet tartottunk meg: a **Borbély Műhely** vendége ezúttal Binder Károly, Erkel Ferenc-díjas zongoraművész volt.

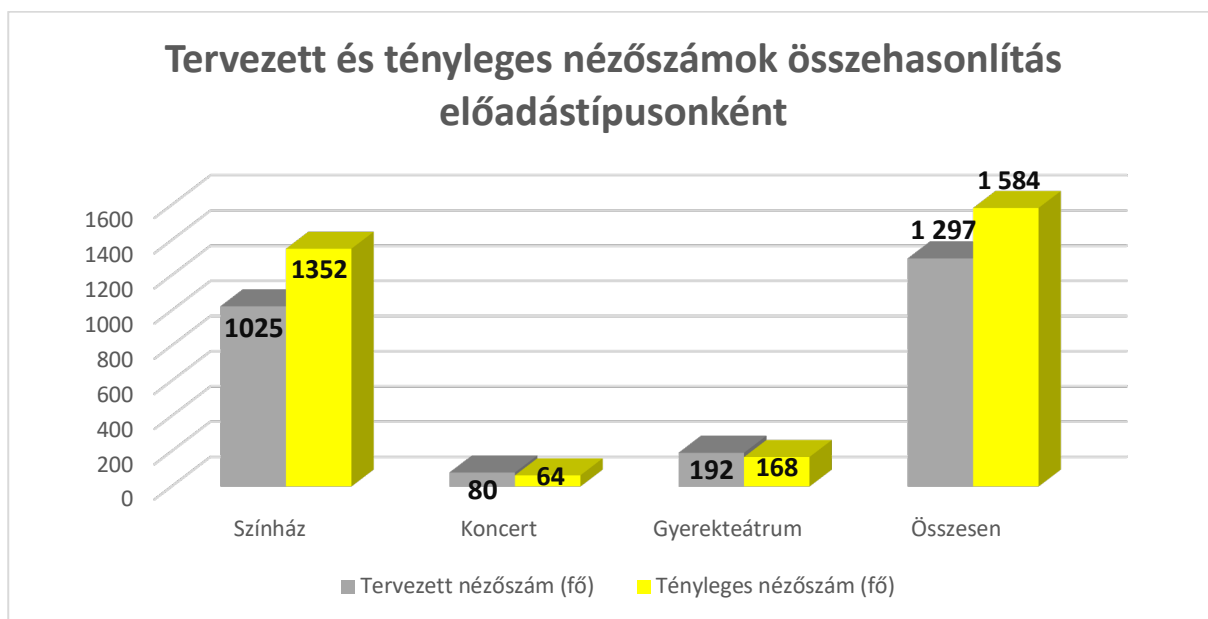
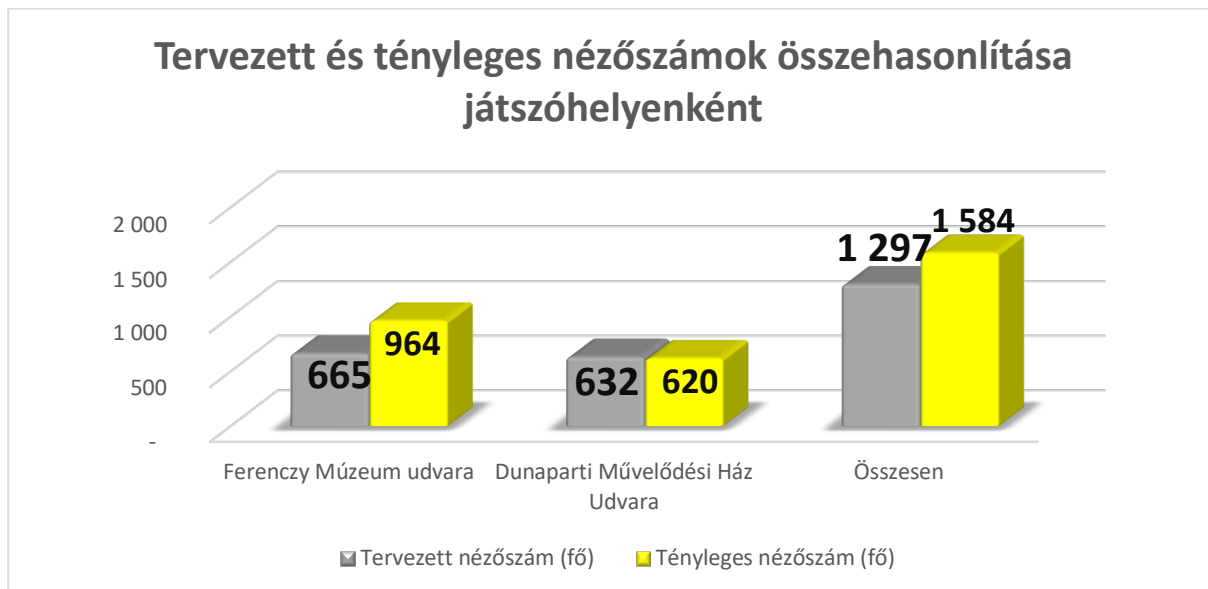
Az 50. évadot megelőzően indított, átfogó **színháztörténeti kutatás**, a **TEÁTRUM50** projektünk során Timár András színháztörténész vezetésével véglegesítettük a Teátrum 1969-től 2019-ig tartó elmúlt fél évszázadának eseményeit feldolgozó honlapunk tartalmát. 2017 óta folyik a szemtanúk és emblemikus résztvevők interjúvolása, az adat-, és anyaggyűjtés. 2018-ban befejeztük az adatbázis létrehozásához szükséges gyűjtőmunkát és elindítottuk a nagytanulmányok, előadáselemzések megíratását, 2019-re felépítettük az eredmények közzétételére és megőrzésére hivatott www.teatrum50.hu honlapunkat, idén pedig véglegesítettük az első ötven évhez kötődő tartalmakat. A tavalyihoz hasonlóan pedig augusztusban megismételtük a Teátrum elmúlt 50 éve legfontosabb előadásainak és szereplőinek emléket állító **utcatárlatot**.

Idén is folytattuk a korábbi években elkezdett **társadalmi szerepvállalást**. Széleskörű színházi kezdeményezés, a Jövő Nézőiért – Zöld Színház Projekt tagjaként igyekeztünk minden eszközt megragadni a szemléletformálás és az öko-tudatos működés terén. A Magyar Madártani Egyesülettel való együttműködés is társadalmi szerepvállalásunkat erősítette. ***Barátaink a madarak*** címmel ingyenes családi rendezvényt tartottunk a Dunaparti Művelődési Ház kertjében. Az idelátogató családok játszva ismerkedhettek meg a madarak életével. A zöld színházi projektben való részvételünknek pedig kommunikációs vonatkozásait kell kiemelnünk, hiszen a kezdeményezéshez a legrangosabb színházak csatlakoztak, így részvételünk tovább erősítette a Teátrum együttműködői partnerhálózatát.

A nyári évadról való beszámolóban is fontosnak tarjuk megemlíteni, hogy a nyár során kényszerűen elhagyott nagyszínpadi bemutatóinkat a kőszínházi szezonban tartjuk majd meg.

4. Az évad feladatmutatói

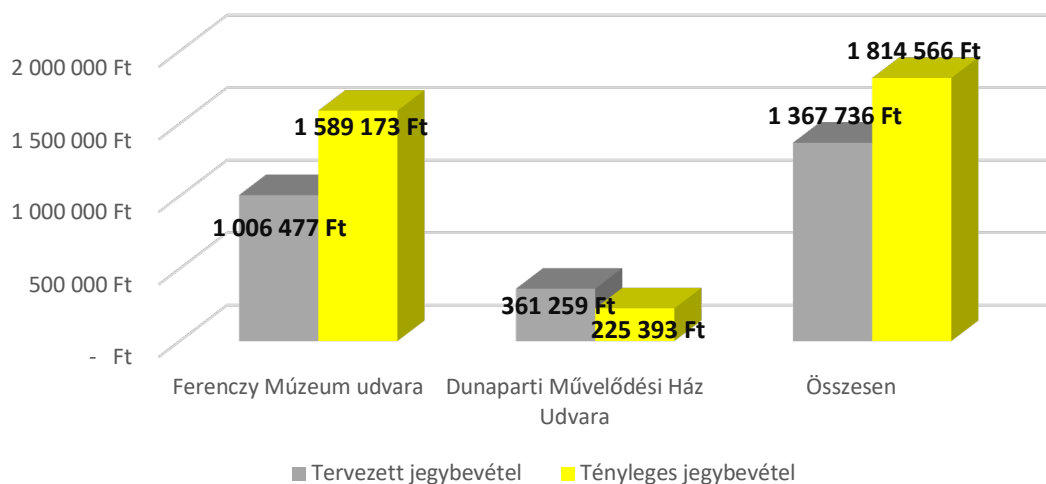

Fenti grafikonokból szembetűnő, hogy tervezett nézőszámainkat és várt látogatottsági mutatóinkat messze túlteljesítettük.

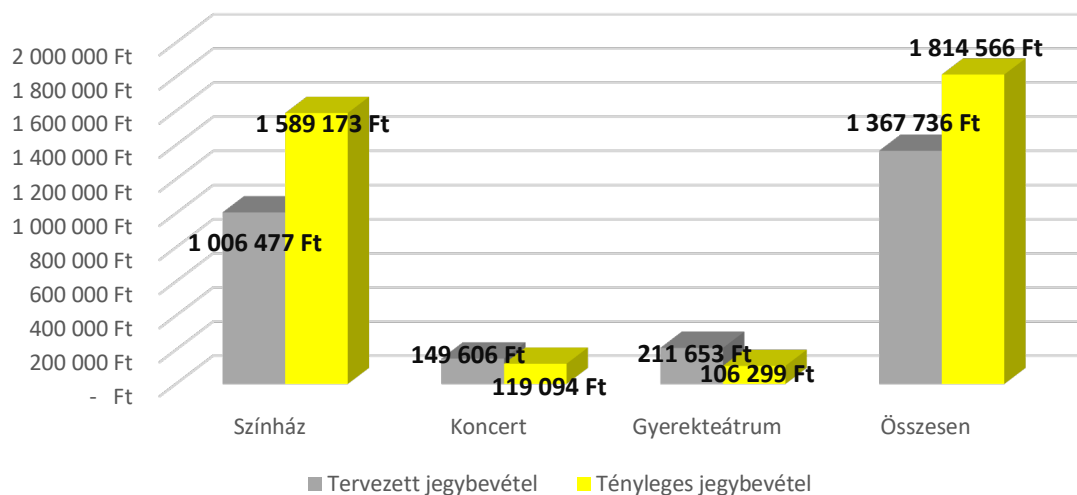
A látogatók összlétszáma 2020-ben a nyári szabadtéri előadásokon **1 584 fő** volt, az összlátogatottságunk pedig **122,13%-os** volt, ami még a tavalyi, igen imponáló adatot is felülmúlja.

Tervezett és tényleges jegybevételek összehasonlítása játsszóhelyenként

Tervezett és tényleges jegybevételek összehasonlítása előadás típusonként

Tervezett jegybevételünket 132,67%-on teljesítettük, köszönhetően az élénk érdeklődésnek és a pótlólagosan megnyitott házaknak.

5. Marketing és kommunikáció

A nyári szezon során kommunikációs partnereink voltak a leglátogatottabb és legnevesebb színházi portálok, szakmai oldalak és kritikai műhelyek, a **Fidelio**, a **Színházonline.hu**, a **Pótszékfoglaló** és a **Revizor-online**.

Programjaink célcsoportja elsősorban a helyi és térségbeli, illetve a Budapesti közönség. A városba látogatók nagy többsége csak egy napot tölt a városban, de a nyári időszakban nagy százalékban egy-egy előadás, rendezvény miatt érkeznek ide. Marketing és kommunikációs eszközeinket elsősorban ennek a célcsoportnak megfelelően alkalmaztuk.

A Teátrum fő kommunikációs eszközei helyben a műsorfüzetek és szórólapok voltak, illetve a városban kihelyezett plakátok és molinók. Együttműködési megállapodás keretei között rendezvényeinkről rendszeresen tudósításokat, riportokat programajánlókat közölt a helyi média, a TV Szentendre. A kistérségi közönséget a térségi médiumokban megjelenő ingyenes programközléssel és eseti hirdetésekkel értük el. A budapesti és vidéki közönséget a Szentendrei Teátrum nyári évadának során az országos írott és elektronikus médiában elhelyezett hirdetésekkel és sajtóanyagokkal tájékoztatjuk. Tekintettel arra, hogy a lakosság informálásában mind jelentősebb szerepet játszik a közösségi média, a programok kommunikációjában idén is hangsúlyos volt ennek a csatornának a szerepe.

A nyári évad sajtótükrét beszámolóinkhoz mellékeljük.

Ugyancsak mellékeljük a tervezett programot és a megvalósult produkciók ismertetőit.

Szentendre, 2020. október 26.

Vasvári Csaba

előadóművészeti ügyvezető